KUNTALIITTO

Työttömyysturvalain etc. Lakimuutokset HE 73/2023 vp., Kuntaliiton huomiot

Työvoima ja tasa-arvovaliokunta 25.10.2023 klo 11.30 / HE 73/2023 vp / Asiantuntijapyyntö

Yleistä HE:stä

- Hallitusohjelman yksi keskeisimpiä tavoitteita on sääntelyn vähentäminen.
- Koko työttömyysturvalakia tulisi yksinkertaistaa ja selkeyttää.
  - hallituksen esityksessä esitetyt toimet eivät sitä tee.

- Esitys sisältää useita sellaisia heikennyksiä työttömyysturvaan, joilla on suoraan tai välillisesti vaikutuksia myös kuntatalouteen
- Tällaisia ovat
  - Työttömyysturvan työssäoloehdon pidentäminen kuudesta 12 kuukauteen
  - Työssäoloehdon euroistaminen
  - Lomakorvausten jaksotusten palauttaminen
  - Omavastuupäivien pidentäminen viidestä seitsemään
  - Lapsikorotusten lakkauttaminen
  - Työttömyysturvan suojaosuuksista luopuminen

KUNTALIITTO

Työssäoloehdon kertyminen

- Työssäoloehdon pidentäminen kuudesta 12 kuukauteen kaksinkertaistaa velvoitetyöllistämisen kustannukset

  - Työssäolokertymä palkkatuetussa työssä on eriarvoistava ja työntekijöille kohtuuton erityisesti, kun työssäolokertymää muutoinkin ollaan heikentämässä.
  - TTL 5. luku 4a §: palkkatuetussa työssä työssäolokertymä tulisi tapahtua samoin ehdoin ja tavoin kuin muussakin palkkatyössä. Palkkatuetussa työssä työssäoloehdon kertyminen 75 %:sesti työssäolokuukausista sekä pyöristys alaspäin lähimpään täyteen työssäoloehtokuukauteen ei ole palkansaajien kesken yhdenvertaista.

Työttömyysetuuden sovittelun suojaosasta luopuminen

- Suojaosan poistolla on työllisyyttä heikentävä vaikutus.
- Poisto voi jopa pahentaa kannustinloukkuja, sillä työn vastaanottamisesta tulee työttömälle vähemmän kannattavaa.
- Suojaosa on kannustanut vastaanottamaan myös lyhytkestoista työtä.
- Se on ollut tarkoituksenmukainen kannustin työn vastaanottamisessa ja sen poisto voi tehdä osa-aikaisenkin työn vastaanottamisesta taloudellisesti kannattamatonta.

- Hallitus on itsekin arvioinut suojaosan poistolla olevan vain vähäinen vaikutus työllistymiseen

Vaikutukset kuntatalouteen ja kuntiin

- Vaikutusarvioissa ei riittävästi huomioida, että työttömyysturvan heikennykset tulevat kasvattamaan kuntien osarahoitusosuutta työttömyysturvan etuuskuluista TE-uudistuksen voimaantulon jälkeen vuodesta 2025 alkaen.
- → lisää kuntien etuusmenoja vuodesta 2025 lähtien.
- Mikäli uudistuksen työllisyysvaikutukset toteutuvat (20 000 lisätyöllistä), ovat muutosten talousvaikutukset positiivisia myös kunnille.
- → Työllistymisen postiviinen talousvaikutus näkyy pääosin lisääntyneiden verotulojen kautta.
- Dynaamiset elementit toteutuvat tosin vain, jos uudistusten työllisyystavoitteet toteutuvat ja muutokset alentavat rakenteellista työttömyyttä.
- Kuntaliitto korostaa, että **suhdannetilanne vaikuttaa merkittävästi esityksessä esitettyjen vaikutusarvioiden toteutumiseen**. Työttömyystilanteen heikentyessä, vaikutukset etuuskuluihin ovat suurempia.

Työssäoloehdon kertymisen muutos – vaikutukset kunta-talouteen yli 100 milj. € vuodessa → heikentää kuntien tulevaa kannustavaa rahoitusmallia

Henkilö on työtön

Henkilö työllistyy palkkatuella 5 kk

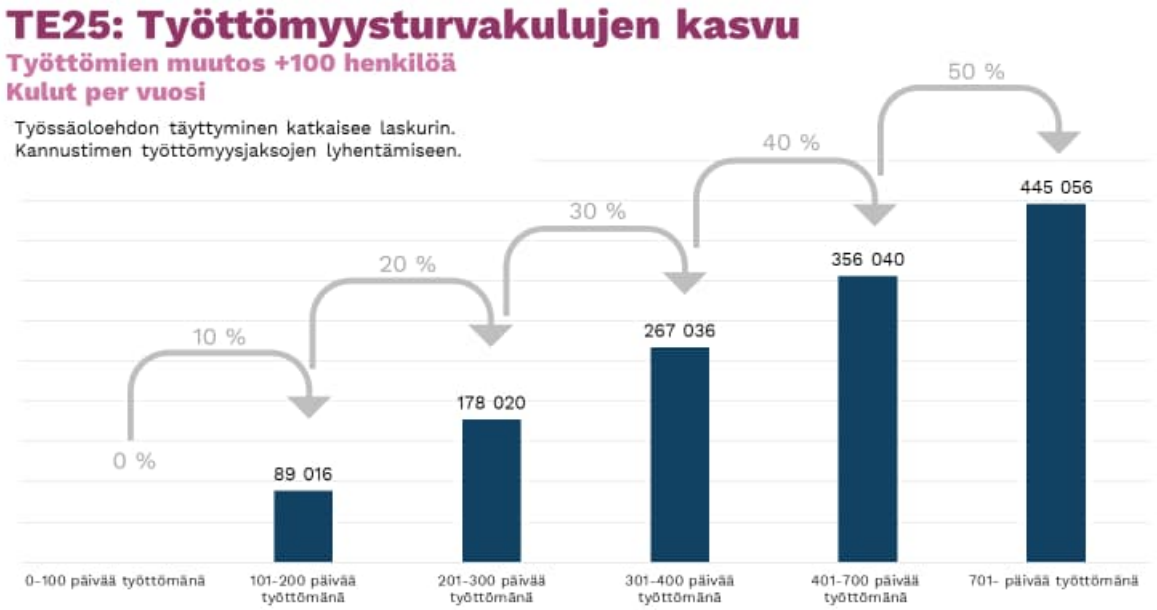
Henkilö työllistyy palkkatuella 10 kk

Henkilö työllistyy velvoitetyöllistettynä 12 kk

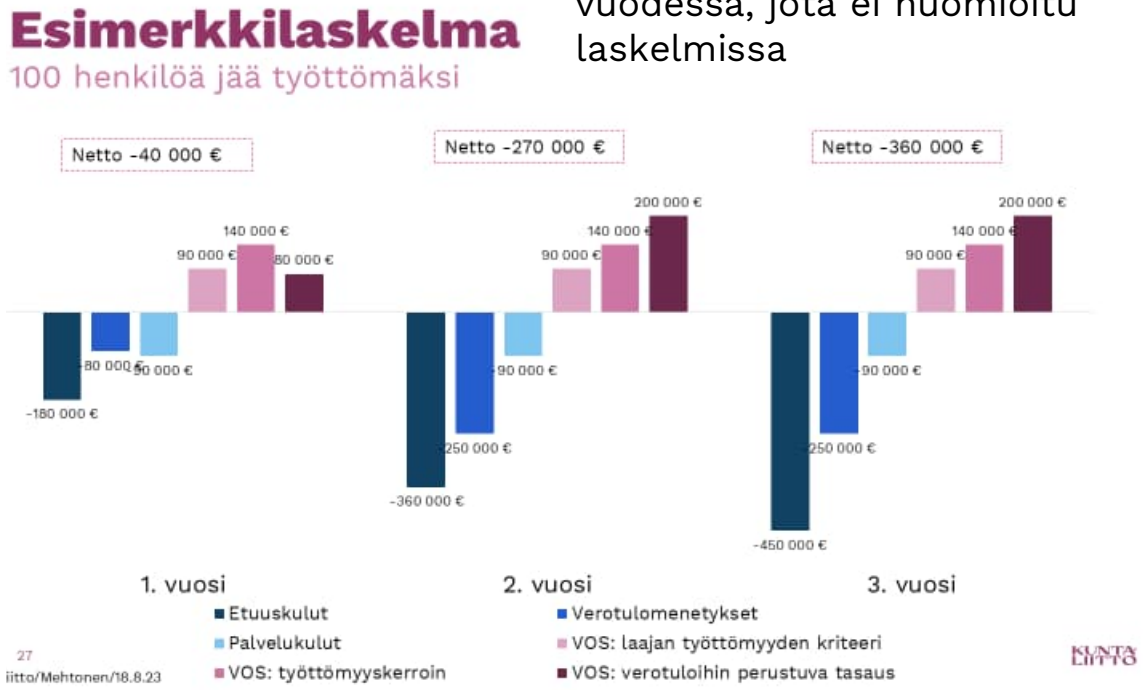
Työssäoloehto ei kerry

Työssäoloehto ei kerry

Työssäoloehto kertyy, kun henkilö työllistyy 6 kk:n sijasta 12 kk → vaikutus kuntien kuluihin 50 mil. € vuodessa, jota ei huomioitu laskelmissa

Kuntaliitto/Mehtonen/11.10.22
Lähde: hallituksen esitys, FCG:n ja Kuntaliiton laskelmat

iitto/Mehtonen/18.8.23

Kuntien talousnäkymät

- Julkisen talouden näkymät heikentyneet
- Hallituksen päätösten kuntatalousvaikutus maltillinen vuodelle 2024
  - Kiinteistöveron muutokset lisäävät verotuottoja noin 110 miljoonalla
  - Peruspalveluiden valtionosuuden indeksijäädytys ja sosiaaliturvaetuuksiin liittyvä päätöskokonaisuus heikentävät kuntataloutta
  - Talous- ja työllisyyskehitys määrittävät kuntatalousvaikutusten suunnan
- Vuosi 2023 näyttää kuntataloudessa vahvalta
  - Hyvä tilanne seurausta poikkeuseristä
- Kuntatalous heikkenemässä vuodesta 2024 alkaen
  - Rahavirta jää alijäämäiseksi 2024 alkaen ja korkea investointitaso näkyy lainakannan kasvuna

TE-palvelut kunnille 1.1.2025

Uusi palvelurakenne

- Tavoitteena edistää nopeaa työllistymistä ja lisätä vaikuttavuutta

→ uudistus ei saa jarruttaa tätä

Palvelut lähemmäksi asiakkaita

- Työllisyys-, koulutus- sekä elinkeinopalvelut saman järjestäjän vastuulla

Kannustava rahoitusmalli

- Taloudelliset kannustimet työllisyyden edistämiseen

→ uudistus ei saa heikentää kannustavan rahoitusmallin käyttöönottoa

Kiitos!

Tarja.Krakau@kuntaliitto.fi

#työllisyystiistai
#TEpalvelut2024
www.kuntaliitto.fi/te-palvelut

CC BY